

רוממות

גליון 281 שנה ו' פרשת כי תצא תשפ"א

גליון שבועי לבני התורה

וטעמו והוא פשוט ומובן וכו',
[ע"ש] שמאריך שבעינינו
לא דיבר ה"ט"ו] ע"כ ואמר זה
הנבהל להורות להקל הציץ
מן החרקים ב"ט"ו כמצפצף עגור וגם לבו
בהוראה.⁴

בהמתנה גדולה ובעיני הדק'

(ה) נקודה ב' - בהמתנה גדולה ובעיני הדק: תנן במשנה
(אבות פ"א מ"א) 'והו מתורנין בדין, ומפרש רבנן יונה:
'למורים הוראות ולפוסקין הוראות ולפוסקין את הדין
אמרו לבל יסמכו במחשבה ראשונה אך בהמתנה גדולה
ובעיני הדק לבל יטעו בשיקול הדעת כי האדם הממהר
להורות שעה פשוט, ואע"פ שחשב לומר האמת אין
זה שוגג אך קרוב למזיד הוא אשר לא נתן בלבבו לאמר
ללב הנמהרים לא יבין לדעת כי הטעות בכל אדם מצוי
הוא, וזהו שאמרו הוי וזיר בתלמוד ששגת תלמוד עולה
דון, ועל ענין זה אמר שלמה ע"ה ראתי אדם חכם בעיניו
תקוה לכסיל ממנו. וכמו שאמרו הגס לבו בהוראה שוטה
רשע וגס רוח. לכן האדם המורה יש לו לישא וליתן בדבר
ולהחמיץ המחשבה ולהשהותה כענין שאמרו מחמיצין
את הדין שעל ידי חימוץ המחשבה מוסיף סברא על סברתו
ופלפול על פלפולו עד שידין דין אמת לאמתו כי במחשבה
השניה יראה לומר מה שלא ראה בראשונה, ובענין זה אמר
אסף כי יתחמץ ללבי ולכליותי אשתונן כלומר אחרי אשר
ללבי מתחמץ ומתפלפל על החכמה וכליותי אני משתונן
ומתחדד השגתי לדעת כי בלי זה לא ידעתי וזה חלקי
[וכמו] שכתוב אחריו ואני בער ולא אדע בהמות הייתי
עמך.⁵

(ו) וכתב הגה"צ רבי הלל מקולמייא זצוק"ל תלמיד מרן
החת"ס (שיר משכיל ג'): שמעתי ממורי הגאון זללה"ה
וזה"ל בענין ללמוד בהתמדה יש שני בחינות יש מי שלומד
בבחינת ניקס פלייסיג [= לא מצליח לכאורה, אבל מצליח
באמת] ויש שלומד פלייסיג ניקס [=מצליח לכאורה ולא
מצליח באמת], ניקס פלייסיג הכוונה שטרם בלימודו

רוממות התורה

מסורת קדושת התורה

מאמר ל"ט ח"ג -

יקוב הדין את ההר'

בגמ' 'במות (צבא) הנזכר ברש
המאמר 'יקוב הדין את ההר', פירש
רש"י (ד"ה יקוב): 'הולכין אחר עומק הדברים'. ועוד כתב
(ד"ה א"כ מאי): 'דאי לא מעיינין בה שפיר לפום ריהטא
הוה פטר לה'. וכו' בהריטב"א שם. ונכנס ב"ה להבהיר בזה
כמה נקודות:²

'עומק הדברים'

(א) נקודה א' - קריאה שטחית: כתב מרן החו"א (א"ח סימן
סד קונטרס י"ח שעות שאלה) מטבע בני אדם לקרוא את
הכתוב בספר בשטחיות ובמהירות כקורא אגרת, ומקניני
החכמה להתרגל לדקדק בלשון חכמים כי דבריהם נכתבו
בדקדוק עיוני, וקריאת המהירות וקריאת העיון הן תפניות
על הרוח ותוצאותיהן נגדיות, והכתב נפגש בקושיים האדם אל
החיפזון וביחוד לבעלי תפישה מהירה יקרה שחכמים
יקראו בספרים וייחסו להם דברים שלא חשבו ולא פללו,
או שלא ימצאו את הדייקנות שבהם,³ וביחוד בדברים
שבאמת הם עמוקים, והכתב נפגש בקושיים להבליט את
עומקם, ובגורל הזה נמצא דין... שבאמת הדבר מפורש
בראשונים בלי שום האשרת מקום דון עוד בזה חשבו
רבים שהיא הלכה שלא נתפרשה, וכל אחד לוקח לעצמו
דרך ישירה להורות משפט ולקבוע הלכה.

(ג) וכתב מרנא החת"ס בתשובותיו (א"ח סוס"י כד): 'מ"ש
נלע"ד עיקור, אבל מה לך לעשות לא ישמעו ולא יקבלו
ממך זה וכיצא בזה כדרך של אלו ההוגים בשי"ע וחושבים
יודעים וחכמה מה להם עד יראה ד' ויפתח לנו שערי חכמה
ובניה ירחם עמו וישכלל הדין בביא'.

(ד) עוד כתב (י"ד סימן רמו): 'המרדכי פסק דאפילו
בדיבורא בעלמא לא מצי למיהדר ביה וכו', אלא שה"ט
כתב אם מצא בין כך מוה"ה הטוב ממנו דלא אסיק אדעתיה
אזל ביה מושא פשרת ישראית וכו' ולא ביאר סברתו

אפשרות להנצחה (וכבר על גבי הגליון
באחת מן האפשרויות הבאות:
בעמודות הממוחשבות של "דברים פלוס"
לפי החיפזון: קופות נוספות "רוממות" - גליון שבועי לבני התורה
או בטלפון "קו רוממות": 0722-588477 (477-588-722)
כמו כן ניתן מענה אנשי בכל עניני הגליון בטלפון שליחה 3
או במייל המערכת: b264464@gmail.com
מכתבים למערכת ניתן לשלוח גם בפקס: 077-4447954
בכל עניני הגליון בארה"ב ניתן לפנות לשרת דוד יהודה מייטסון שליט"א בפקס: 845-3007324
ובמייל: aishduvid@gmail.com

הרב
יעקב
ליינר

רוממות ההלכה

נושא בפרשה

"כי יקח איש אשה" (כב, ג)

ברכת 'מזל טוב' בנישואין

מנהג העולם שמברכים את החתן והכלה בברכת 'מזל טוב', וכמ"ש
בש"ת חוות יאיר (סימן יט): 'מנהגינו שתכף אחר הקדושין כל הקהל
אומרים לקרובי חתן וכלה מזל טוב'. וכן בעזר מקדוש (אה"ע"ז סימן
כא ס"ו) כתב 'מנהגנו שילכו לומר מזל טוב להיולדת אחרי המילה
וכן אומרים מ"ט בשעת נישואין לנשים וכדומה ורק דרישת שלום
הוא בחינת האבה ביותר בבחינת משה' למען אחי ורעי אדברה נא
שלום שז מורה על אהוות ורעות'. ובשלחן העזר (ח"ב) כתב: מה
שאומרים לחתן וכלה 'מזל טוב', נראה לי המקור לזה, דמ"ל ראשי
תיבות 'מאיש לקחת זאת', וטוב היינו על שם הכתוב 'מצא אשה
מצא טוב'.

והנאון רבי יצחק רצביא שליט"א (הסכמה לספר ויאמר משה) כתב:
ראיתי כתוב על ברכת מזל טוב הנהוגה, דלכאורה אין מקום לברך
איש או אשה מישראל בברכת 'מזל טוב' שכן המשמעות היא שהוכיח
מזל הממונה על גורלו של המתברך יעשה לו טוב, והרי אין מזל
לישראל (שבת קנ"א), ופרש"י שם שעל ידי תפילה וזכות משתנה
מזלו לטובה. אמנם בתוס' שם (ד"ה אין) מביאר שלפעמים אין המזל
משתנה. ולהרמב"ם שדחה את שיטת האצטגנינים אין מקום לברכה
זו. ומרן הגר"ש איערבא זצוק"ל הקפיד לא לברך בברכת 'מזל טוב'
אלא ברכה והצלחה וכדו'.

ושאלתי את בנו מרן הגאון רבי שמואל איערבא זצוק"ל בזה, ואמר
לי שלא יתכן, שהרי אנוניא אומרים בברכת הלבנה שלום עליכם וכו'
סימן טוב ומזל טוב יהיה לנו וכו' ישראל, עכ"ל. וראה בספר מעיני
שלמה (עמוד שצ) הובא מכתב ממרן הגר"ש איערבא זצוק"ל
שמברך ברכת 'מזל טוב'.

והנה במסכת סופרים (פ"ה ה"א) מובא לומר את ברכת הלבנה, ובה"ב
מובא שבאמת סופרים כתוב שאין מברכים עליה אלא במובאי שבת
לכל ישראל ברוך יוצר ברוך עושה ברוך קונן ברוך בורא ברוך ורוקן ג'
רקידות, ע"כ. הרי ש'לומר רק' סימן טוב' אין 'מזל טוב' לא הובא
לומר. ואכן בנוסח תימן וכן אצל הספרדים יצאנו לפסקא 'מזל טוב',
ורק בנוסח אשכנז וספרד נוסף: מזל טוב. ובסידור היע"ב (דף רך
ע"ב) כתב שתיבות ומזל-טוב נסגרו בהיקף חצי לבניה.

אכן בנמוקי יוסף (מגילה דף ה' ע"א) מובא לומר את ברכת הלבנה, ובה"ב
מובא שבאמת סופרים כתוב שאין מברכים עליה אלא במובאי שבת
ואחר שבידך אומר שלוש פעמים סימן טוב ומזל טוב תהי לכל
ישראל וכו' עכ"ל. וכן בסידור אור זרוע (עמוד תלב) מובא הנוסח סימן
טוב ומזל טוב ע"ש. וכן בפסקי אור זרוע (הלכות ראש חודש עמוד
קיג) כתב הנוסח סימן טוב ומזל טוב ע"ש.

וכן בפרי עץ חיים למהר"ח ויטאל (שער ראש חודש דף קט ע"ב) כתב
כך, וז"ל: ויאמר סימן טוב ומזל טוב עכ"ל. וכן הוא בסידור קול יעקב
(שנת תקסד) בכוונת קידוש החודש (דף ע"ג ע"ב) ע"כ. וכן בביאור
מקרא סופרים על הגהות הגר"א למסכת סופרים כתב: 'זאמור סימן
טוב, ומנהגינו לומר סימן טוב ומזל טוב, והכוונה שהלבנה במילואה
סימן טוב לישאר שבעת יד להתחדש כמותה'. וכן בסידור אוור
אלהי הנוסח בביאור קידוש לבנה: 'סימן טוב ומזל טוב'.

ויש לצייץ שעל הכתוב (בראשית ל"א) 'ותאמר לאה בגד בא גד
ותקרא את שמו גד', פרש"י: 'בא גד - בא מזל טוב'. ועי' ברש"י
(פסחים דף מט) גבי בת כהן לישראל דאמ' אינו ור"ח אין זיווגם עולה
יפה, וכתב שם רש"י 'במזל טוב'.

ובספר מכתב מאליהו למרן הגר"א דסדר זצ"ל (ח"ד עמוד 98) הביא
מהר"ק שימול בא משורש נול, והוא מציין את ההשפעה היורדת
ממעלה למטה, וכן גדר המזל הוא כלל הכלים והסביבה המושפעים
לאדם, וכתב: 'ותברך כדי שימלא בהם את חלקן בחבלי הבריאה',
דהיינו חלקו המיוחד בגילוי כבודו יתברך היוצא לפועל ע"י בחירת
האדם, ע"כ. ועורך הספר שם ממשך ומבאר: 'וצא לפי זה שכשאנו
מאחלים להברוך 'מזל טוב' הפרוש הנכון הוא שאלו מתפללים
שיחוננו ה' וישפיע לנו את כל הכלים הדרושים למילוי תפקידו בעולם
הזה בלי קוש'.¹

ובעבודת הנהגות לביא בריסק (ח"ד עמוד שזו) הובא: לפני תחונת
הנאון הגדול רבי משה שפירא זצ"ל בידן מרן הגר"ש זצ"ל
את כלתו של הגר"ש זצ"ל, ואמר לה 'מזל טוב'. שאלה אותו בתו
הרבנית לפיפע פינישנש ע"ה: וזי רק וזי הברכה אותה אמר מברך
אותה. נענה מרן הגר"ש זצ"ל ואמר לה: 'מזל טוב לו הברכה הגדולה
ביותר, במזל טוב כלול הכל'. אך מנגד מובא שם (ח"ג עמוד קלא)
כאשר הגיע אחד מבניו של מרן הגר"ש זצ"ל לגיל בר מצוה, באו הרבה
אנשים ואיחלו למרן הגר"ש מתוך שמחה ועליצות יתירה ברכת 'מזל
טוב'. אולם מרן הגר"ש זצ"ל היה מתפלל ואומר, וכי מקום ללמול 'טוב'
מתוך שמחה ועליצות יש כאן, והרי כשמקבלים עול גדול ומחייב
שכזה, יש להתכונן לכך בעזר ובזיע, ביראה ובמורא, ולא לעשות
מזה שמחה כעין תחונת.

ויש להוסיף שמרן הגר"ש איערבא זצוק"ל העיר על המנהג לומר
'מזל טוב' בשבירת הכוס תחת החופה, כיון שזהו זכר לחורבן, ושמחה
זו מה עושה. ולעומת זה רבינו מרן ראש הישיבה זצוק"ל העיר על
המנהג לומר 'מזל טוב' בשמחת אירוסין בעת שבירת הצלחת, ויש
שיש להקפיד לומר אך ורק לאחר שבירת הצלחת, שזהו גמר הקניין.
וכמובא בערוך השולחן (אבן העזר נ"ב) ע"ש.

1. מאמר זה נעשה שוב על אף שהופיעו שבועות שבער במיני ההערות החשובות המובאות כאן.
1. וכתב רש"י שבת (לג), 'לקולקל דין - שלא היו מתונין בו לעיין כל צרכן, ונתקלקל מאליו'. והוא לשיטתו כאן. ומיסוד דברים אלו
כתב רבנו האי גאון בשו"ת 'שערי דני ממונות' (תורתן של גאונים ח"ה עמוד קע"א): 'י"א חרב אשר באה להחרים עבור עוונות ועוניה דין
ומורים ולא כדת כי אם מלבבם, לאת חרב בא לעולם בחובם'. ומצינו במהרש"א קידושין (ע"א, ח"א ד"ה שם בן) דכל שאין הדברים
מעשים בדיק מין חכם ה"ה בכלל מגלה פנים בתורה שלא כהלכה, וז"ל [ומכאן מודע רבה והמחאה מחוקקת לאותן דרשנים ברבים
בדורותינו בסוד השם ובפיושיו בכמה ציחופים ויותר מהמה אם הם דברים שאינם נמסרים להם מפי חכם או שהתלמיד אינו הגון להבין
הדברים על עיקרן ושרשן הרי הם דברים בודדים מלבם וה"ה בכלל מגלה פנים בתורה שלא כהלכה ובעושה התורה פלסתר וכל מי שבידו
למחות רצוי למחות בהם וגם אני אם אישר חילי ובטליהי', ועוד מביאר בדבריו דאף אם הרב יודע הדברים בדיוק, כל שאצל התלמיד
לא יתקבלו הדברים בדיוק ה"ה בכלל מגלה פנים שלא כהלכה.
2. ענין זה של לימוד השטחיות מלבד המובא כאן, יש בו עוד היבטים לרעיונות שהאריכו בהם כל גדולי הדורות, כל אחד בפני עצמו
ובדרכו, אלא שבאמור זה ננסה להבהיר ב"ה את הקשור לנושא דין, נושא ההוראה מתוך לימוד בשטחיות, וגם בזה באו הדברים רק
על קצה המזל.
3. ויסוד הדברים הוא בב"ב (ל"ט), 'אמרו ליה לא מפיקין שותא אמר רב פפא ליה לא מפיקין שותא רב הונא בריה דרב
יהושע אמר כל מילתא דלא רמיא עליה דאניש אמר לו ולא אדעתיה'. ובהקדמת מסילת ישרים: 'מילתא דלא רמיא עליה דאניש לאו
אדעתיה, ואף על פי שברר קבועים בלב כל האדם הישר התחלתו ויסודותיו, אם לא יטעוק בהם, יראה פרטי ולא יכירם, יעבור עליהם
ולא ירגיש בהם'. והגאון הגדול רבי משה שפירא זצ"ל נתן דוגמא לזה: יש שעון על הקיר שבמשך הזמן כנראה כל אחד הסתכל עליו אלפי
פעמים, ובכ"ז אם ישאלו איזה צורה מעוצבים המספרים שעל השעון אף אחד לא ידע, לעונות, כי מעולם לא שם לב לזה.
4. מסופר בספר מילא הספידא (עמוד קסג): מעשה שהיה שהלכתי לית' זקן מופלג ל"ל שהיה בקיא גדול ומפורסם לשאול אותו
איפה כתוב איזה ביטוי וענה לו בלי לחשוב רגע בזה: 'אין בבבל, אין בירושלמי, אין במדרש, אין בזוהר, פעם ראשונה בקבלת האר".
ופתח ספר והראה באצבע, סיפורי את זה לרבי אברהם רייסטר ברוב התפעלות - זאת בקיאות! וסיפר לי רבי אברהם רייסטר שפעם
ישב עם חבריו ולמדו אצל החזו"ן והגיע הת"ח הזה והם התפעלו מהבקיאות הנוראה הזו, החזו"ן אראה שזה מוצא חן בעיניהם,
וכנראה חלקו למלמד אף להסתכל על הדבר, והוא אמר להם בזה"ל באידיש: 'אזא מונדע אויפן פון שכתת התורה', ותרגומנו לזה:
'כזה אופן מוזר של שכתת התורה'. ... שאע"פ שהוא יודע את כל התורה אבל זה שטחי מאוד וזה נקרא לשכוח תורה. והכתוב מוסיף
שם: 'אין זה סותר לימוד בקיאות בפ"ג, בזה היה החזו"ן אומר להתפלל מנרות במהירות אפילו בלי רש"י' ולחזור ולשנן הרבה פעמים.
והיינו שלימוד זה מביא ומכשיר ללימוד העיוני והבהיר. וכידוע בנקודה זו של הלימוד המהיר כהכשרה ללימוד העיוני, היו הדרכות שונות
אצל גדולי עולם, ואבה"מ.
5. מן הענין להעתיק מ"ש בספר משיב בהלכה (עמוד יז): שמעתי מהאדמו"ר בעל פני מנחם מגור שאמר על מה שאמרו באבות פ"ו
ואל מגיס לבו בתלמודו מגיס הוא מלשון לבו גס והכוונה הוא שלא יהיה לבו גס עם הלימוד 'נישט ווערין היימ"ש א'חר מישן קריש'
און שו"ע, שאע"פ שהוא פוסק הרבה שאלות יחשוב על כל פסק ופסק בעיין גדול ובדבר ראש יודע בנפשו שהוא ענין קודש קדשים.
המשך בעמוד 2

לעילוי נשמת זקנינו הנאון הרב רבי נחום ב"ר אברהם כהן-לוי זצ"ל מח"ס תורת הניקור הירושלמי וש"א נכד הגה"צ רבי דוד ברה"י זצוק"ל נלב"ע י"א אלול תשכ"ט ת.נ.צ.ב.ה.	לעילוי נשמת זקנינו הנאון הרב רבי נחום ב"ר אברהם כהן-לוי זצ"ל מח"ס תורת הניקור הירושלמי וש"א נכד הגה"צ רבי דוד ברה"י זצוק"ל נלב"ע י"א אלול תשכ"ט ת.נ.צ.ב.ה.
לעילוי נשמת זקנינו הנאון הרב רבי נחום ב"ר אברהם כהן-לוי זצ"ל מח"ס תורת הניקור הירושלמי וש"א נכד הגה"צ רבי דוד ברה"י זצוק"ל נלב"ע י"א אלול תשכ"ט ת.נ.צ.ב.ה.	לעילוי נשמת זקנינו הנאון הרב רבי נחום ב"ר אברהם כהן-לוי זצ"ל מח"ס תורת הניקור הירושלמי וש"א נכד הגה"צ רבי דוד ברה"י זצוק"ל נלב"ע י"א אלול תשכ"ט ת.נ.צ.ב.ה.
לעילוי נשמת זקנינו הנאון הרב רבי נחום ב"ר אברהם כהן-לוי זצ"ל מח"ס תורת הניקור הירושלמי וש"א נכד הגה"צ רבי דוד ברה"י זצוק"ל נלב"ע י"א אלול תשכ"ט ת.נ.צ.ב.ה.	לעילוי נשמת זקנינו הנאון הרב רבי נחום ב"ר אברהם כהן-לוי זצ"ל מח"ס תורת הניקור הירושלמי וש"א נכד הגה"צ רבי דוד ברה"י זצוק"ל נלב"ע י"א אלול תשכ"ט ת.נ.צ.ב.ה.
לעילוי נשמת זקנינו הנאון הרב רבי נחום ב"ר אברהם כהן-לוי זצ"ל מח"ס תורת הניקור הירושלמי וש"א נכד הגה"צ רבי דוד ברה"י זצוק"ל נלב"ע י"א אלול תשכ"ט ת.נ.צ.ב.ה.	לעילוי נשמת זקנינו הנאון הרב רבי נחום ב"ר אברהם כהן-לוי זצ"ל מח"ס תורת הניקור הירושלמי וש"א נכד הגה"צ רבי דוד ברה"י זצוק"ל נלב"ע י"א אלול תשכ"ט ת.נ.צ.ב.ה.

"שמועה טובה תרשן עצם"
שלמי ברכה והוקרה ליידינו הרגול
הרב הנאון רבי יעקב ליינר שליט"א
עורך המדור החשוב "רוממות ההלכה"
ליגל הצאת ספרו החשוב
"זוה לשוננו - סוכה וד' מינים"
ובז 900 עמודים מלאים מן און און
בצינונים ומקורות
עריכים ומסודרים בטוב טעם לפי ערכים ונושאים
יתן וכו' יוסיף להעשיר את עולם התורה
בספרים רבים ונכבדים
להרבות תורה וברכה, עיונה ותפארתה,
ללמוד וללמד, לשמוע ולעשות
מתוך הרחבת הדעת ושלוות הנפש, אכ"ר

מרשימות מקורבו הרה"ג רבי שלמה זלמן קנובליך שליט"א

הסיבה האמיתית לקושי בשמירת שמיטה

בהיותי אצלו ביו"ט פסח דיבר על דברי המכילתא שעל אף שהיו לישראל הרבה זכויות במצרים, מ"מ היו שטופין בכח ע"ז, וזה היה המונע מהם מלמול את עצמם אף שהיו מצוים על זה מאברהם אבינו.

והביא קושיא עצומה, בדמקדש ראשון מצינו של שמור שמיטה ולכן גלו, ואילו בבית שני מצינו שהקפידו ביותר על השמיטה, ואיתא בחז"ל [לא שמעתי מרבינו את המקור וגם לא שמעתי את כל הפרטים בבירור] שהגויים היו מלגלים על ישראל וצייירו עליהם ציור של גמל שחור, משום שגמל אוכל קוצים, וגם ישראל בשנת שמיטה שלא היה להם אוכל אכלו קוצים. וכן בגמ' (סוכה מד ע"ב) אמר רבי צדוק על אותו אחד ששאל על טיפול בכרמים ומיד נענה לעצור הטיפול, ואמר רבי צדוק שכבר מי שנה לא ראה כזה אדם ירא שמים עי"ש, וכן בממצאי החפירות של בר כוכבא מצאו אזהרות על ביעור השמיטה.

ואמר הרב מפונבני' תשובה על זה, [כמדומה שאמר שהיה בכנסיה בשנת תש"ג שהיה אז שנת השמיטה], שבבית ראשון היו נגועים בחטא ע"ז, וזה נמנע מהם את קיום השמיטה, שיסודה "כי לה' הארץ" וע"ז מנגדת לזה, משא"כ בבית שני שלא היו נגועים בחטא ע"ז.

ומכאן הוציא הרב מפונבני' שאין נכון לומר שהקשי לשמור שמיטה מפני נסיון הפרנסה, אלא רק שזהו כח היצר.

התכנית האורגנית של הבריאה

עוד אמר רבינו על השמיטה, שהיה התכנית המקורית של הבריאה היה שאדם יקבל צרכו מן המוכן ללא טירחת הפרנסה, וכדברי המשנה בשלהי קידושין שהריעותי את מעשי וקיפחתי את פרנסתי, ובשנת שמיטה 'חוזרים לאורגניל' ומקבלים את הברכה בלא טירחה. [א.ה. העירוני שאולי זה נוגע להגבלה של שמיטה עם שבת, שבשבת הוא מחוץ לתקציב המזונות].

דרגת השואל מה נאמר

עוד הביא מספר נועם אלימלך, ואמר שפעם אחת בספרו מביא דבר בשם אחיו רבי זושא, והוא במ"ש בתורה "וכי תאמרו מה נאכל וצוית את ברכתך" וגו', ושאל למה התורה צריכה לכתוב את זה, והי' יראו זאת בעיניהם, והשיב דאה"נ, רק היה מקום דומי דמותו אדם שישאל שאלות מה נאכל הוא לא יזכה לברכה, וחידשה התורה שגם הוא יזכה.

"ושנתם לבניך" קודם ל"ודברת במ"

שמעתי מרבינו כי במה שאומרים בפרשה ראשונה של ק"ש ושנתם לבניך, ביאר בזה הגר"ח זוננפלד שהשייכות של "ושנתם לבניך" ל"אהבת" היא משום שדבר שאדם אוהב אותו הוא מנחיל לבניו, וזהו מבחן האהבה האמיתי.

ובאותה הדמיונות שאל מדוע הקדימה תורה "ושנתם לבניך" קודם "ודברת במ" [דתחילה היה ראוי לצוות עליו ואח"כ על לימוד בניו], והשיב עפ"ד הגמ' הוא ללמוד ובנו ללמוד הוא קודם לבנו, ואם היה בנו רזי וממולח ממנו בנו קודם, ולכן הוקדם "ושנתם לבניך", כי ושנתם היינו החידוד וכמו שדרשו ושנתם שיהיו ד"ת מחודדים בפך, וכאשר בנו מחודד טפי הוא קודם לתורה שלו.

ובזהדמיונות נוספת כאשר חזרתי לפניו על מה ששמעתי מפיו על ההערה הנפלאה הנ"ל, והתירוץ הנפלא ששמעתי מפיו, גילה לי כי בעל השמיעה הזו הוא ה'ברסקער רב'.

וכך סיפר: הרב גולדשטון חתן ה'טשבינער רב' פגש את ה'ברסקער רב' עוד טרם השואה באחת מעיירות הנופש, ושאל אותו את השאלה הנ"ל, וה'ברסקער רב' לא השיב לו, ולאחר השואה כאשר הרב גולדשטון בא לבקר את ה'ברסקער רב', מיד הכירו ואמר לו: יש לי תשובה לשאלתך מאז.

הרבצת תורה קודם להתעלות בתורה

ורבינו נענה ואמר באופ"א, שהי' חז"ל דרשו "ושנתם" לבניך אלו התלמידים, ואילו המצוה ללמד בנו למדו מדכתיב "ולמדתם אותם את בניכם", ומעתה י"ל דלכן הקדים "ושנתם" ל"ודברת במ", כי החיוב ללמד לתלמידים קודם לתורה דיליה, וצריך לוותר מה'שטייגען' שלו משום כבוד שמים להרבצת תורה בעולם.

והוסיף לבאר מדוע דרשו חז"ל מ"ושנתם לבניך" - אלו התלמידים, ומ"ולמדתם אותם את בניכם" לבנים ממש, וכפשוטו "ל דכן מוכח מסיפא דקרא 'למען ירבו ימיכם וימי בניכם' שנאמר כהבטחה ושכר, זה מתאים יותר לבנים ממש שמבטיחים לו שיזכה שיאריכו ימים.

אמנם אמר רבינו כי עוד י"ל, דללמד תלמידים הוא מכלל קבלת עול מלכות שמים כיון שהוא כדי להרביץ תורה בעולם, ולכן שייך לפרשה ראשונה של ק"ש שהיא קבלת עומ"ש, ואילו ללמד בנו הוא מצוה ושייך לפרשה שניה דקבלת עול מצוות. [א.ה. זכוניי שהי"ח כתב דגם "ושנתם" קאי גם אבנים, ונכתב ב' פרשיות משום שחיונו בניו הוא בכלל קבלת עומ"ש וגם בכלל קבלת עול מצוות].

מרשימות נכדו הרה"ג רבי צבי איערבאך שליט"א גאונותו

בעומק העיון עד מקום שידו יד כהה מגעת כמו שצוה התנא הפוך והפוך בה וסיב ובלה בה ומגודל עומק עיונו רק לומד בכל השבוע רק דף אחד ולפעמים רק עמוד אחד משום שמדייק וחורר ומדייק בתביות הגמרא, וטורח בכל כוחו להבין לשון ראשונים וזהו בכמותו בבחינת 'ניקס' שלא למד אלא

עמוד אחד, ומה י"ה סופו ותכליתו ומתי יגיע לזכות לדיני הוראה או"ה וכו', אבל המבין יודע שגם שלמד מעט הכמות אבל בה האכזות הוא, וזהו 'פליסיג' משום שידוע כשלומד דף אחד בעין י"ה גודל יגיעותו ועומק עיונו מסתעף דף זה לעשרה דפים ויותר, וקובץ ע"ז בלבבו על יד ע"ד כ"ח שיטות הראשונים אשר המה שרשים לכמה סימנים [ע"ש דוגמא לדבר], ויש שלומד פליסיג: שכל ענין לימודו הוא רק לגמור להיות כחמור הנושא ספרים וכצנא מלא ספרא עד שלומד בשבוע אחד שלשים דף, אבל המבין יודע שלימוד של הבל הוא, משום שהולמד בבחינה זאת לא מצא ידיו ורגליו בביהמ"ד לדמות מלתא למלתא ולשקול במאזני שכלו איזה סברא ישירה ונכוחה ואיזה סברא שאינה ישירה כ"כ, וזהו עיקר ושורש גדול בענין הלימוד, והרשב"א כשנתן כתבא דיקר לרבינו אשר הוא הרא"ש רק כתב לו שהוא

6. מקור הדברים בשלשלת הקבלה (מהדורת תשכ"ב עמוד קלח) 'וראיתי בקונטרס כשנבר הרא"ש מעיר ברצלונה עמד שמנה ימים בבית הרשב"א ושם למדו יחד, הרשב"א כתב לחכמי ספרד שיעשו כבוד לזה האיש כי חכם הוא ובעל סברא... וידוע מ"ש רבנו חיים מוולאז'ן באיגרתו לנכדו 'לגם העקר להקרא לאחוז בסברא הישרה ואשר אינה ישירה לאמיתה של תורה גם אם מחדדת אותה תרחק וכד' דייקת שפיר תשכן שכל גדולי הראשונים והאחרונים ז"ל לא נשתבחו אלא בסברא ישירה כל הישר בסברא גדול מחברו'.

7. המשך מאמר זה והנקודה הג' בס"ד בשבוע הבא.

רוממות התורה

מאמרים פנינים ועובדות

משולחן המערכת

לזכרו של מרא דכולא תלמודא הגאון האדיר רבי אברהם דב איערבאך זצוק"ל

הוא היה בקי נפלא בבהירות מופלאה בכל דבר ודבר בכל ענין וענין, והכל בצורה מקורית ולא שטחית, אך הכל היה בישירות, באופן כזה של ישירות שלא נכנס באזנו שום עקמימות, וכל ריח של עקמימות הוא היה לא סובל ולא היה ריח להגיד לו שום דבר עקום.

זה חידוש בבריאה שמחד גיסא כל כולו מקוריות, כל כולו הברקה, הכל עם יופי וברק, ומצד שני כל כולו ישירות, ישר כל כך, בעומק הפשט, להאיר את הפשט.

זה הוא חידש ששייך לחדש בתורה בעומק הפשט כל כך עמוק בלי להגיד שטויות... לפעמים אנשים חושבים אם לא נלך רחוק אז מה כבר נחפש... סבא צציל ביטל מחשבה זו מכל וכל, ועצם המציאות שלו הפריכה את המושג הזה, - בהירות עצומה, וברק עצום.

פסק בענין זמן הביעור

בשנת השבע - תשל"ג, בהיות רבינו בן שלושים ושמונה שנה, פגש הרה"ג רבי יוסף לוריא את רבינו בהילוכו בעיר טבריה, ושאל את הרב שיש לו צנצנת ריבת משמש והגיע זמן הביעור, ולמעשה אין בכמות יותר משלש סעודות לכל אנשי הבית. אבל בפועל לא אכלו אותו מיד כל בני הבית ג' סעודות, אלא קימעה קימעה במשך חודש. ושאלתו אם חייבין מיד לגמור אותו בשלש סעודות, או שזה שיעור בעלמא.

ורבינו פסק לאלתר להלחי ענין זה עפ"י תוס' בזבחים (עה"ב ד"ה שביעית) גבי הא דשביעית אין לוקחין בדמיה תרומה שממעט באכילתה מפני שאוסר אכילת התרומה לאחר הביעור, וכתבו שם התוס' דאעפ"י שלאחר הביעור מותר בשלש סעודות ויכול לחלק לעניים ולעשירים, מ"מ ממעט באכילתה לאחר שחילק ואינו מוציא למי לחלק עכ"ל. הנה מפורש בדבריהם ששיעור של שלשה סעודות אינו ממעט באכילתה כי יכול לאוכלה מתי שרוצה.

וש"ר שהחזון איש מסתפק בזה ולא הביא דברי התוס', והוא פלא.

אכילת חזה ושוק ע"י בנות אהרן

לפני ארבעים פגש רבינו פגש את הגאון רבי חיים קמלי זצ"ל ברכבת והקשה לו קושיא בדין אכילת בת כהן בחזה ושוק, דנהג כתוב בפסוק (ויקרא י"ד) "זאת חזה התנופה ואת שוק התרומה תאכלו וגו' אתה ובנך ובנחתך אתך", ומפורש בפסוק זה שנאמר על אכילת החזה ושוק בימי המילואים, שאף בנותיו של אהרן גופא אכלו בימי המילואים בחזה ושוק, וזה תמיה דהרי בנותיו של אהרן נולדו לפני שנכתבה אהרן, ואין בהן שום יחס לכהונה, וא"כ מדוע אכלו בחזה ושוק, ואין לומר דכשנכתבה אהרן גם עליהם חל דין כהונה, דפינחס יזכיה שהיה בן ואעפ"י היה זר נמנהך במעשה זמרי, וק"ו לבנות.

[ולאחיה מוכח מזה דהא דבת כהן אוכלת בחזה ושוק, אין זה משום זיקת כהונה כלל, אלא דין מסוים שאב כהן מאכיל לבתו, ודומיא דזרע כהן מאכיל את אמו שהיא זרה, ואפילו בנוול בנות כך שאין לאם שום שייכות לזרע אהרן].

והגאון רבי חיים קמלי התלהב מאוד מהקושיא, ולאחר תקופה פגש הגאון רבי אליהו ברוך פינקל זצ"ל את רבינו ואמר לו שרבי חיים הרעיש את שייבת מיר על קושיא זו, והרבה ניסו ליישב, ורבי חיים קמלי ביטל את כל התירוצים...

ורבינו הוסיף לו שבאמת גם התירוץ שהוא חשב לתרץ נסתר קצת מהגמרא ביבמות, ובאמת זה קושיא גדולה.

מי עמד על הדוכן בשיר

היה מעשה בפרשת בהעלותך שבא הגאון רבי משה ליב צינורט זצ"ל אל רבינו, והקשה שהנה על הפסוק "קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אתם" מפורש שרק "ואחרי כן יבואו הלויים" וגו', והיינו שרק לאחר כל המעשים, הזאה, גילוח ותנופה יוכשרו הלויים לעבודתם, וכן כתוב אח"כ מפורש "ויתחטאו הלויים וגו' ואחרי כן באו הלויים לעבוד" וגו', הרי שהתורה מדגישה זאת, שכן היה גם למעשה.

וא"כ ניצבת השאלה, מי עמד על הדוכן לשיר בימים שקודם חינוך הלויים, והיינו מיום שהוקם המשכן בראש חודש ניסן, וכל השבוע שאח"כ, שהרי רק בשביעי בניסן גילחו, כמש"כ רש"י על הפסוק "ויהי ביום כלות משה", בשני נשרפה הפרה, בשלישי היוו ובשביעי גילחו. והרעיש הנ"ל עם השאלה, היתכן שכל אותו הזמן הקריבו קרבנות הציצור מכל השיר של הלויים.

וחזיק רבינו את דבריו מדברי רש"י מפורשים ב' הניזקין (גיטין ס"א) בהא דרבי לוי אמר שמונה פרשיות נאמרו ביום שהוקם בו המשכן, פרשת כהנים ופרשת לויים וכו', וברש"י (שם ד"ה פרשת לויים) "קח את הלויים דבהעתך שבה הלכות לוי", ושוב הוסיף רש"י 'פרשת לויים הוצרכה לבו ביום שנזקקו לשיר', עכ"ל. הרי להדיא שהמיהם הראשון של הקמת המשכן הוא ר"ח ניסן, שהוא יום השמנה למילואים, כבר עמדו הלויים בשיר, וא"כ תגדל התימה, שהרי לא הוכשרו עד אחרי שבעת ימים לפחות. אך השיב לו רבינו על אתר, שמשנה רבנו, שלוי היה, הוא זה שעמד על השיר.

חקוקים על ליבו

כאשר הוצאנו חלק מכתביו בספר "פתחי אברהם" על חנוכה ופורים, היה איזה חידושי תורה שאמר לי שכתב אותו פעם ולא מצאנו אותו, אז החליט שהוא יאמר לי את החידוש ואני יכתוב, וכך הוה: סבא אומר ואני כותב... אחרי כמה שבועות מצאתי את החידושי תורה, וזה היה כמעט מילה במילה... עמדתו משתומם לראות איך הדברי תורה חקוקים בלבנו, בכזו גאונות.

המשך מעמוד 1

רוממות התורה

מסורת קדושת התורה

בעל סברא ישרה.⁶

העמקה אחר העמקה

ז) וכתב הגר"ל דון יחיא תלמיד מרן הגר"ח (נדפס בסו"ס חידושי הגר"ח הוצאת מישור): מו"ר הגאון רח"ס זצ"ל היה

אומר תירוץ אחד עמוק, ואח"כ העמיק עוד יותר, דוגמא לזה נמצא בחידושי, הראשון שנדפס בהלכות יסודי התורה, ואני כמה פעמים שמעתי ממנו כשלהי תירוץ עמוקים על ענין אחד וכל אחד עמוק יותר, וכן ברוב חידושי מעמיק והעמיק יותר ויותר.

ח) וכתב הגאון הגדול רבי ראובן גרוזובסקי זצ"ל (הקדמה לברכ"ש ח"ב) בתיאור אופן לימודו של בעל ברכ"ש: ומרגלא בפומיה כי בעמלו זכה להבין מקצת מהביאור בדברי הראשונים וכי עדיין יש לעמול הרבה עד כדי שאפשר יהיה להבין יותר ומעולם לא חשב כלל כי ירד עד סוף הדברים אלא כי ימיו היה כתלמיד קטן הננסע כעשוי לגמרה ואף פעם לא אמר בחידושי שהבין את התי"א אלא שעכשיו הבין את האליף, ובוזה היתה גדלותו כמאמר הכתוב נער ישראל ואוהבהו (הושע יא,א) על כי הוא מתלמד כנער.⁷

האיש כי חכם הוא ובעל סברא... וידוע מ"ש רבנו חיים מוולאז'ן באיגרתו לנכדו 'לגם העקר להקרא לאחוז בסברא הישרה ואשר אינה ישירה לאמיתה של תורה גם אם מחדדת אותה תרחק וכד' דייקת שפיר תשכן שכל גדולי הראשונים והאחרונים ז"ל לא נשתבחו אלא בסברא ישירה כל הישר בסברא גדול מחברו'.

7. המשך מאמר זה והנקודה הג' בס"ד בשבוע הבא.

חזון הידעת' של רבי אייזיק שר

סיפר לי הגאון הגדול רבי אברהם אטיק (שליט"א) זצ"ל, [הוא למד במשך חצי שנה את עשרה דפים הראשונים במסכת זבחים עם אבא ז"ל בביהכ"ס הארדנא] שאבא ז"ל סיפר לו, שהראה פעם העתק מכתב מהגה"ק רבנו ה"שפת אמת" זצ"ל לבנו האדמו"ר הק' ה"אמרי אמת", הנהגות וכו', והראה את ההעתק לרבי אייזיק שר זצ"ל, ועבר על כל המכתב, ואמר לאבא ז"ל: יע, אין דעם בריוו זעט מען דעם גאנצען גערער רבין - או: דעם גאנצען 'שפת אמת' זעט מען אין דעם בריוו [במכתב הזה רואים את כל ה"שפת אמת"].

שטייט אויף צו סליחות

סיפר לי הגה"צ רבי מנדל אטיק שליט"א, שהגה"צ רבי משה יהושע לנדא זצ"ל, שגר מכספו מונית הלך וחזר שישע במיוחד את הרה"צ הנסתר רבי יודל וועקער זצ"ל, לבוא בימי הסליחות ב"שערי חסד" להעיר אותם לסליחות, כי רצה לזכות את האידאלאך דשערי חסד, בהתעוררות שנגרמה על ידי הוועקער זצ"ל!

מראה כהן

איי - רבי יהודה כהן, זה היה שמו האמיתי, וקראו לו "ר" יודל וועקער"... ומימי ניקותי זכורני איך שאמא ע"ה סיפרה בכזו רגש קודש, את ההתעוררות שקיבלו מר' יודל וועקער בשעה שהחל לנגן: שטייט אויף צו סליחות... ואמרה עוד, אך שכחתי.

רבי יודל כהן זצ"ל היה נר"נ להקדושים רבינו הלל קאלמייא, ורבינו עקיבא יוסף שלזינגר, זכר צדיקים לברכה. והוא עצמו היה פון די אמאליגע אידאלאך, [היהודים של פעם], מתוך החומה ולפנים, כרמו העמוק של דורשי רשומות, שמצורעים משתלחים משם, דהיינו הבעלי גאווה ובעלי לשון הרע, אין מקומם תוך החומה ולפנים, (עץ ארץ, עיני רש"י ריש פ' מצורע), ומה גאווה היה מראה ר' יהודה כהן זצ"ל בשמירת לשונו ובענוותנותו הטהורה, ז"ע.

אנשי מעשה

כתב בסה"ק "מטה אפרים" (סימן תקפא סוף סעיף י'), וז"ל: קי"ש אנשי מעשה, נוהגין שבחודש זה, מפשפשים בדקדוק מצוות, להיות בודק ובוזק תפילין ומוזוות שלהם, וכל אשר ימצא שם בדק בשאר מצוות, והוא מנהג טוב, עכ"ל. והעתיקו ב"קיצור שולחן ערוך" (סימן קכח ס"ג) ע"ש. ויעויין בס"ד להלן סיפור אודות בדיקת התפילין מהגה"ק בעל "הר צבי" זיע"א.

הכנה דרבה

משמיה דקוה"ק רבינו אהרן מבעלזא זצ"ל מתאמרא, שכהנה לימים הקדושים, טוב ללמוד בספר הקדוש "מטה אפרים"...

מסילת ישרים

מאבא ז"ל שמעתי, שפעם נכנסו כמה חסידים עובדים לקוה"ק מרנא רבינו יואל מסאטמר זצ"ל זי"ע, ושאלתם בפיהם: באיזה ספר חסידות יגו בימים הקדושים הללו? והשיבם רבינו יואל: בספר "מסילת ישרים"! [ויעויין במ"ב סק"ב: כתב הרא"ש שיקרא באלו הימים באגרת התשובה של רבנו יונה].

והיית עסרת תפארת מהגה"ק שה"ת ה"הר צבי" זי"ע

סיפר לי הרב אפרים סלומינסקי זצ"ל, כשהיה בחור נתן להגיה פרשיות התפילין שלו. והמגיה הצביע על איזה פרט, שיש כאן שאלה, והלך לשאול את... (שכחתי), ואמר לו, שאפשר להכשיר בדיעבד. כששמע כך, לקח את השאלה ופנה למעונו של שר התורה רבי צבי פסח פרנק זצ"ל, ועיין הגרצ"פ על השאלה, ואמר לו (בתרגום): הרי אתה "ישיבה בחור", אין לי לב להורות ל"ישיבה בחור", להכניס את הפרשיות חזרה בבתים... --- והמשיך הגרצ"פ: שמע נא לעצתי, לך נא אל הסופר הרה"צ רבי נחמן פפירנא, שיכתוב לך פרשיות חדשות, ואת החדשות תכניס בבתים, ואהא השבתי לו - ממשיך הרב סלומינסקי ז"ל, שרבי נחמן פפירנא הולך במקוה לפני שכותב כל שם, בקדושה ובטהרה, ומשום כך מחיין של הפרשיות יקרות, וכ"ישיבה בחור" אין לי את האמצעים לשלם את המחיר... ואהא השיבני הגרצ"פ בכזו מאור פנים, מה מחיין של הפרשיות של רבי נחמן פפירנא? והשבתי לו (הוא נקב את הסכום, אך שכחתי). - אמר לו הגרצ"פ: אני אלווה לך את כל הכסף בתשלומים נוחים עד למאוד, וכדאי לך להחליף את הפרשיות. והמשיך הרב סלומינסקי וסיפר שכך הוה: הגרצ"פ הלוח לי את מלוא

רוממות המעשים

הרב
יודל
צ'צ'יק

פנינים ועבודות מרבתינו

מרשימותיו של אביו שליט"א כל הזכיות שמורות

הסכום הנדרש, ובס"ד במשך שנים (כל כך פרס לי את התשלומים) החזרתי לו עד הפרטה האחרונה. וסיים הרב סלומינסקי ז"ל, תדע לך שפרשיות התפילין שלי הם מרבי נחמן פפירנא, עם טבילה על כל שם בקדושה וטהרה, בזכות הגה"ק הגרצ"פ זצ"ל.

תשמ"ז - בקשת צדיק

בספר פנינים ואגרות "תורת זאב" (מהדורת שנת השמיטה תשמ"ז) בדף ז"ך כתוב לאמר: 'פעם סיפר אבא ז"ל, בהתרגשות קודש, את המחזה [כשברגשותיו העמוקות, אמר שנתאר לעצמנו כיצד היה נראה...], איך ששר התורה המהרש"ם זצ"ל נסע לקבל סמיכה מגדול הדור מאור הגולה רבנו שלמה קלוגר זצ"ל, ומי שרק היה שומע זאת מאבא ז"ל היה לבו נבער כאש לשקידת התורה הקדושה והטהורה, והרגיש מיד, כי הם חיינו ואורן ימינו ובהם נהגה יומם ולילה! זכותם יגן עלינו אמן, ע"כ כתוב שם.

והנה בשעתו (בשנת השמיטה ה"ל), כשהוציא לאור אדונינו ה"משמר" הלוי זצ"ל את הספר ה"ל, הפציר בי הן בטלפון, והן במכתבים, שאעשה לו טובה, למסור ספר אחד בשמו להגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל, ושבעת מעשה אצביע לו על הקטעים הכתובים שם על זירוז לימוד המוסר, ע"כ בקשתו.

והלכתי לביתו של הגה"צ הר"ש שבדרון זצ"ל, והוא פתח לי הדלת, ואמרתי לו שאני שליח של רבי משה מרדכי שולזינגר, והאיר לי פנים: אה, אזי... והוא ביקש למסור הספר לפר"מ, ושאצביע על הקטעים המוזרים ללימוד המוסר, ותוך כדי הצבעתי לו על הקטע האמור מסבו שה"ת המהרש"ם זצ"ל. --- ומאוד התרגש... ושאל אותי למה לא הדפיסו מה אמר רבי שלמה קלוגר לסבי המהרש"ם? והשבתי לו, הן אמת שאבא ז"ל סיפר בשעתו, אך שכחתי. ועדיין שאל: ורבי משה מרדכי לא יודע? והחרישתי. ואמרתי לו, שפר"מ יאמר לו רבנו באמת אמר לו רבנו שלמה קלוגר להמהרש"ם, ואמר לי במתק לשונו (כדלהלן), וביקש מאד שידפיסו זאת, עכ"ל הרב שבדרון זצ"ל, ונפרד ממני, וביקש שאמסור פריסת שלום בשמו לרבי משה מרדכי וכו'.

ורבי משמר"ר הלוי ז"ל ציפה בכליון עיניים לשמוע ממני איך היה בדיוק במעונו של הרב שבדרון זצ"ל, והצעתי לפניו כל האמורים דלעיל, וגם הפריסת שלום שביקשני למסור בשמו.

ואיני יודע משום מה לא נדפסה ההוספה שהרב שבדרון זצ"ל הוסיף לי בשעתו, וביקש שנדפיס זאת.

תשפ"א - נתקיימה מחשבתו

ועתה בשנת תשפ"א מצא בני יודל נ"י באורח פלא, מכתב ששלחתי להגה"צ רבי שלום שבדרון, ובו כתוב הכל באר היטב, ובס"ד מצורף כאן העתק המכתב, והרי לשונו:

ש"ב אל מע"כ הגה"צ המפואר המפורסם לשבח ולתהלה כש"ת רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון (שליט"א) זצ"ל.

על אודות אשר אמרתי לכבוד הדר"ג שליט"א, שבספר "משמרת שלום", מביא את הסיפור מהמהרש"ם וכו', הנה דבר זה הוא בספר "משמרת שלום" (הנ"ל) בהקדמתו לחלק ב' [לא בהקדמה להלכות שמחות, אלא בהקדמה ל"יד מסיון ק"ב ואילך] באמצע ההקדמה סוף אות א, קודם אות ב, וז"ל:

"והגאון מוהרש"ם אבד"ק בערזא זצ"ל סיפר לי, כי בעת שקיבל היתר הוראה מהגאון מוהרש"ק מבראד זצ"ל, כשהלך ללוותו, שאל ממנו: 'כללי הוראה' אתה יודע, ודימה ששואל אותו אם למד יודע כללי הנהגת הוראת א"ה שבש"ך י"ד סוס"י רמ"ב, והשיב לו, אדרבה, אני רוצה ג"כ שאדמו"ר ידבר עמי בזה, והשיב לו הגאון מוהרש"ק ז"ל, כלל גדול אומר לך, שבעל הוראה צריך לבקש מהש"ת ויאמר, עיני לשמיא נטלית, רבש"ע אתה תצילני ממכשול בהוראה" עכ"ל הספר הנ"ל. בברכת התורה שמואל צ'צ'יק

שו"ת מהרש"ם

בספר 'בצלו חמדת' מהגה"צ רבי יהודה רבינוביץ זצ"ל, על רבו הגה"ק מטשובין זצ"ל, מובא כדלהלן: פעם כשישב ולמד תשובה במהרש"ם, אמר בהתרגשות, ומתוך התפעלות עצומה - "חושבים שיועדים ללמוד, עד שרואים איך שאפריעדיגער רב' לומד". עכ"ל שם.

הודאת בעל דין

בספר "חיים וברכה" לבעל "משמרת שלום" (הנ"ל), בהסכמת המהרש"ם על דברי חתנו רבי אשר זצ"ל, מסיים המהרש"ם וז"ל: "יותר אין פנאי כעת, כי למאות מכתבים! ובתוכם כמה עגונות, ושאר ענינים נחוצים, מונחים לפני, וכל אחד דופק לתשובה, ואת מעכ"ה הסליחה, והנני חותם בברכת נין אהרן". עכ"ל.

הודעה משמחת

לאור הבקשות החוזרות ונשנות של רבים וטובים שליט"א
החפצים בהגעת הגליון מידי שבוע לביתם
או לבית הכנסת בו הם מתפללים
ישנה אפשרות של משלוחים קבועים
בירושלים, בני ברק, ובית שמש
מידי יום חמישי עד לדלת הבית
בתרומה חודשית של 50 ₪ לחודש בכ. אשראי
עבור 50 גליונות מידי שבוע
לנותן תרומה חודשית זו
תנתן זכות להנצחה בגליון פעמיים בשנה
לפרטים ניתן לפנות לקו "רוממות" 0722-588477

קורא נעים ויקר!

החזקת גליון "רוממות" וזיכוי הרבים שעל ידו בכל העולם, מידי שבת בשבתו, מתקיימת אך ורק על ידי הקוראים הנכבדים שליט"א אשר מחפשים הזדמנות בה יסייעו להחזקת הגליון אם בעת יאצייט אם בעת שמחה וכדו', וברוך ד' שבכל שבוע יש אנשים נכבדים שנשאים ליבם ומסייעים בהוצאות הגליון לזיכוי הרבים. אך מכיון שהוצאות הגליון מרובות, ובפרט בזמנים אלו שישנם גליונות מוגדלים, על כן נחזור ונזכיר על הצורך להנציח או להקדיש בגליון למען חפץ ד' בידינו יצליח להגדיל תורה ולהאדירה.

בברכה מרובה
העורך